

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

**بررسی سقط جنین از
منظر فقه و پزشکی قانونی**

نگارش:

منصور روشنی

www.ketab.ir

سرشناسه : روشنی، منصوره
عنوان و نام پدیدآور : بررسی سقط جنین از منظر فقه و پزشکی قانونی / نگارش منصور روشنی.
مشخصات نشر : اردبیل: نگین سبلان ، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری : ۱۷۹ص.
شابک : 978-600-431-151-9

وضعیت فهرست نویسی : فیبا
موضوع : سقط جنین عمدی (فقه)
موضوع : Abortion (Islamic law)
موضوع : سقط جنین عمدی — جنبه‌های مذهبی — اسلام
موضوع : Abortion — Religious aspects — Islam
موضوع : سقط جنین عمدی — قوانین و مقررات — ایران
موضوع : Abortion -- Law and legislation -- Iran
بندی : ۱۳۹۶ ۴۹۸/۱۹۸/۶BP
رده کلاسیک : ۲۹۷/۲۶
شماره کتابشناسی : ۳۳ ۳۹

● عنوان کتاب: بررسی سقط جنین از منظر فقه و پزشکی قانونی

● گردآورنده: منصور روشنی

● ناشر: انتشارات نگین سبلان

● طرح روی جلد: زهرا بخشی

● چاپ و صحافی: چاپخانه نگین

● تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

● قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال

● نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۶

● شابک: ۹-۱۵۱-۴۳۱-۶۰۰-۹۷۸

فهرست مطالب

شماره صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۴	فصل اول
۵	مفاهیم و اقسام سقط جنین
۶	مبحث اول: مفهوم و انواع سقط جنین
۶	گفتار اول: بررسی مفهوم سقط جنین
۶	بند اول: مفهوم جنین و سقط آن
۶	بند دوم: مفهوم ولوج روح
۷	گفتار دوم: تعریف سقط جنین
۷	بند اول: تعریف پزشکی
۷	بند دوم: تعریف قانونی
۸	مبحث دوم: انواع سقط جنین
۸	گفتار اول: سقط جنین خود به خود
۱۰	گفتار دوم: سقط جنین جنایی
۱۰	گفتار سوم: روش‌های گوناگون انجام سقط جنین
۱۱	گفتار چهارم: زمان استفاده از روش‌های مختلف سقط جنینی
۱۱	گفتار پنجم: سقط جنین ضربه‌ای
۱۲	بند اول: انواع تروما
۱۲	بند دوم: علل تروما
۱۳	گفتار ششم: شروط موثر بودن ضربه در سقط جنین
۱۴	بند اول: ترومای روانی
۱۴	بند دوم: سقط جنین درمانی یا طبی
۱۵	بند سوم: مراحل تکامل جنین
۱۹	فصل دوم
۱۹	سقط جنین از لحاظ پزشکی قانونی
۲۰	مقدمه
۲۱	مبحث اول: نظریات علمی در باب اطلاق انسان به جنین
۲۲	بند اول: نقد و بررسی دیدگاه‌ها
۲۳	بند دوم: آغاز حیات انسانی از دیدگاه قرآن کریم
۲۴	مبحث دوم: قانون سقط درمانی
۲۵	گفتار اول: تعریف عناوین مطرح در قانون
۲۶	گفتار دوم: مراحل بررسی و صدور مجوز سقط جنین درمانی

- ۵۵ سقط جنین از لحاظ فقهی
- ۵۸ مبحث اول: بررسی سقط جنین از دیدگاه فقهی
- ۶۱ گفتار اول: قرآن کریم و مراحل رشد جنین و سقط آن
- ۶۱ بند اول: قرآن و جنین‌شناسی
- ۶۲ بند دوم: قرآن و سقط جنین
- ۶۴ گفتار دوم: بحث در آیات قرآن
- ۶۴ بند اول: مرحله‌ی انشاء خلق آخر
- ۶۴ دوم: ریژگی جنین در مرحله‌ی خلق آخر
- ۶۵ بند سوم: روح چیست؟
- ۶۶ بند چهارم: آیات قرآن و موضوع سقط جنین
- ۶۷ مبحث دوم: سقط جنین از نظر روایات و فقه امامیه
- ۶۷ گفتار اول: نسبت میان سقط جنین و قتل نفس
- ۷۱ گفتار دوم: تعبیر قتل جنین در روایات
- ۷۲ گفتار سوم: سقط جنین پس از ولوج روح
- ۷۳ گفتار چهارم: رضایت پدر و مادر در سقط جنین
- گفتار پنجم: حکم حرمت سقط، اعتبار و وجوب تأخیر رجم
- ۷۶ زانیه‌ی باردار
- ۷۷ گفتار ششم: حرمت سقط جنین به اعتبار وجوب پرداخت دیه
- ۷۹ گفتار هفتم: اعتبار حرمت سقط جنین، از منظر ما
- ۸۰ بنداول: آراء فقهی، در سقط جنین مجاز، پس از ولوج روح
- ۸۰ بنددوم: حرمت مطلق سقط جنین، پس از ولوج روح
- ۸۱ بندسوم: جواز سقط جنین زنده، به اعتبار دفاع از جان مادر
- ۸۲ بند چهارم: جواز سقط جنین زنده، به اعتبار قاعده‌ی اضطرار
- ۸۲ بند پنجم: جواز سقط جنین زنده، به اعتبار بنای عقلا
- ۸۳ بند ششم: سقط جنین، برای تأمین سلامتی جسمی و روحی مادر
- ۸۳ بند هفتم: سقط جنین ناقص الخلقه
- ۸۴ گفتار هشتم: احکام مربوط به سقط جنین از منظر امام و رهبری
- ۸۵ بنداول: سقط جنین از منظر امام
- ۸۷ بند دوم: برخی استفتاءات از آیه الله خامنه‌ای
- ۹۶ گفتار نهم: ادله حرام و نامشروع بودن سقط جنین
- ۹۶ بند اول: کتاب
- ۹۶ بند دوم: سنت
- ۹۸ بند سوم: حکم عقل
- ۹۹ بند چهارم: مبانی فقهی ماده ۴۸۹

- گفتار دهم: سقط جنین واحکام آن نزد اهل سنت
 ۱۰۶
- گفتار یازدهم: مبانی فقهی ماده ۶۲۲
 ۱۰۸
- فصل چهارم
 ۱۱۵
- سقط جنین از لحاظ قانون مجازات اسلامی جدید
 ۱۱۵
- مبحث اول: سقط جنین از نظر حقوق کیفری
 ۱۱۷
- گفتار اول: به موجب ماده ۶۲۲ ق. م. ا.
 ۱۱۸
- گفتار دوم: جرم سقط جنین موضوع ماده ی ۶۲۳ ق. م. ا.
 ۱۲۰
- مبحث دوم: ارکان تشکیل دهنده سقط جنین از لحاظ قانون مجازات اسلامی
 ۱۲۵
- گفتار اول: ارکان تشکیل دهنده سقط جنین
 ۱۲۶
- بند اول: رکن قیاسی بزه سقط جنین
 ۱۲۶
- بند دوم: رکن مادی بزه سقط جنین
 ۱۲۷
- بند سوم: فعل تکبیر
 ۱۲۸
- گفتار دوم: نکات قابل توجه در خصوص سقط جنین با عذر حفظ حیات مادر در ماده ۶۲۳
 ۱۳۲
- گفتار سوم: سقط جنین عمدی موضوع ماده ۶۲۳
 ۱۳۳
- گفتار چهارم: رکن معنوی (عنصر روانی) جنین عمدی
 ۱۳۵
- مبحث سوم: مجازات سقط جنین
 ۱۳۵
- گفتار اول: مجازات سقط جنین عمدی
 ۱۳۵
- گفتار دوم: مجازات سقط جنین ناشی از تخلفات رانندگان
 ۱۳۷
- مبحث سوم: مجازات سقط جنین به اعتبار موضوع و وسیله
 ۱۳۹
- گفتار اول: انواع مجازات سقط جنین
 ۱۳۹
- بند اول: مجازات سقط جنین به اعتبار وسیله مورد استفاده
 ۱۳۹
- بند دوم: مجوز شرعی و قانونی سقط جنین
 ۱۴۲
- گفتار دوم: کیفر سقط جنین عمدی در قوانین جزائی ایران
 ۱۵۵
- گفتار سوم: خطای جزایی در سقط جنین
 ۱۵۸
- نتیجه گیری
 ۱۵۹
- منابع و مأخذ
 ۱۶۰

در کشورهای توسعه یافته، سقط جنین در مواقعی که خود خواسته باشد، مطابق با قوانین علمی، از جمله امن ترین روش‌ها در پزشکی است. با این حال سقط جنین ناسالم (که توسط فرد، بدون آموزش مناسب و یا خارج از محیط‌های پزشکی انجام می‌شود) سالانه حدود ۷۰ هزار مرگ مادر و ۵ میلیون معلول، در سطح جهان به جا می‌گذارد. سالانه حدود ۴۲ میلیون سقط جنین از بام می‌شود که تخمین زده شده است که ۲۰ میلیون از آنها به شکلی ناسالم انجام شده است. چهار درصد زنان حامله جهان از داشتن امکانات درمانی و حق انتخاب برای سقط جنین محروم هستند. سقط جنین عمدی (خواسته) دارای سابقه تاریخی طولانی است و توسط روش‌های مختلفی چون سقط دست‌های گیاهی، استفاده از ابزار تیز، آسیب جسمانی، و دیگر روش‌های سنتی انجام می‌شده است. علم پزشکی معاصر با بهره‌گیری از داروها و روش‌های جراحی، سقط جنین را راحت‌تر و ایمن‌تر کرده است. نونی بودن، همه گیر بودن، وضعیت فرهنگی، و وضعیت مذهبی در نوع نگاه به سقط جنین تفاوت قابل ملاحظه‌ای ایجاد می‌کند. در بسیاری از نقاط جهان، بحث‌های جنجالی بر سر قانونی و اخلاقی بودن، سقط جنین وجود دارد. از آنجایی که دسترسی به آموزش و خدمات تنظیم خانواده، از پیش‌گیری از بارداری در سراسر جهان، در حال افزایش است، سقط جنین به طور گسترده‌ای در دسترس قرار گرفته است.

سقط جنین خود خواسته دارای سابقه طولانی‌ای می‌باشد و می‌توان رده‌بندی آن را در تمدن‌های مختلفی چون چین در زمان شنونگ (۲۷۰۰ قبل از میلادی)، در باستان در زمان ابری‌های پاپیروس (۱۵۵۰ قبل از میلاد) و امپراطوری روم در زمان جوونال (۲۰۰ قبل از میلاد) یافت. شواهد نشان می‌دهد که سقط جنین از طریق روش‌هایی چون گیاهان، ادوات تیز، استفاده از فشارهای شکمی و روش‌های دیگر انجام می‌شده است. برخی از محققان پزشکی و مخالفان سقط جنین خاطر نشان می‌کنند که سوگند دانشجویان پزشکی در یونان باستان، آنها را

از انجام سقط جنین منع می‌کرده‌است. با این حال دسته‌ای دیگر از پژوهشگران با این تفسیر مخالف اند متون پزشکی مربوط به طب بقراط، حاوی شرح روش‌های نافرجام و یادداشت‌هایی مربوط به خطرات ناشی از سقط جنین ناامن است. در مسیحیت، پاپ(-۹۰ (۱۵۸۵) به عنوان اولین پاپ اشاره کرد که سقط جنین بدون در نظر گرفتن اینکه در چه مرحله‌ای از حاملگی باشد، قتل محسوب می‌شود. کلیسا قبلاً بر سر اینکه آیا سقط جنین قتل محسوب می‌شود، بحث، مجزا شده بود و مخالفت با سقط جنین تا قرن ۱۹، به طور سرسختانه‌ای ادامه داشت. سقط جنین در اسلام تا زمانی مجاز است که به اعتقاد مسلمانان روح در جنین دمیده نشده باشد. در زمان دمیده شدن روح در جنین، بین متکلمان اختلاف وجود دارد، عده‌ای معتقدند این زمان ۴۰ روز بعد از لقاح است و عده‌ای دیگر این زمان را ۱۲۰ روز بعد از لقاح در نظر گرفته‌اند. با این حال سقط جنین عمدتاً در مناطق اسلامی با اعتقاد بالا همچون محدوده‌ی خاومیانه و شمال آفریقا، شدت محدود می‌شود و یا اینکه ممنوع است. پیشرفت تکنیک‌های سقط جنین در اروپا و آمریکا، از قرن ۱۷ میلادی آغاز شد. با این وجود، محافظه‌کاری اغلب پزشکان در رابطه با مسایل جنسی و سقط جنین گسترش وسیع تکنیک‌های امن سقط جنین جلوگیری به عمل آورد. برخی پزشکان به تبلیغ خدمات ...خود دست زدند و فعالیت‌های آنان تا قرن ۱۹ یعنی زمانی که سقط جنین هم در آمریکا و هم در بریتانیا ممنوع شد، تحت کنترل و نظارت گسترده قرار نداشت گروه‌های مرتبط با کلیسا و نیز پزشکان در جنبش‌های ضد سقط جنین شدیداً تاثیرگذار بوده‌اند. در آمریکا، تا حدود ۱۹۳۰ سقط جنین از زایمان به مراتب خطرناک‌تر بود، در این زمان بهبود فزاینده شیوه‌های سقط جنین نسبت به زایمان، موجب امن‌تر شدن سقط جنین می‌شد. اتحاد جماهیر شوروی (۱۹۱۹)، ایسلند (۱۹۳۵) و سوئد (۱۹۳۸) از اولین کشورهایی بودند که برخی یا همه اشکال سقط جنین را قانونی

کردند. در آلمان نازی ۱۹۳۵، قانونی تصویب شد که به موجب آن سقط جنین برای کسانی که "به طور ارثی بیمار" تلقی می‌شدند مجاز شمرده می‌شد، در حالی که زنانی که به نژاد آلمان تعلق داشتند، به ویژه، از سقط جنین منع می‌شدند.

www.ketab.ir